

CODUL ETIC AL INSTITUTULUI DE STUDII SUD-EST EUROPENE AL ACADEMIEI ROMÂNE

Preambul. Obiectiv, temeuri legale, modele

Art. 1. Prezentul *Cod etic al Institutului de Studii Sud-Est Europene al Academiei Române* are drept scop definirea principiilor și normelor de conduită ce trebuie să orienteze comportarea tuturor membrilor Institutului de Studii Sud-Est Europene al Academiei Române în cadrul acestuia, în relațiile lui cu Academia Română și alte instituții naționale, în relația cu societatea, în raporturile sale internaționale.

Prezentul *Cod etic* funcționează ca un contract moral între membrii Institutului de Studii Sud-Est Europene al Academiei Române și comunitatea academică în totalitatea ei, contribuind la coeziunea membrilor acesteia, la crearea unei atmosfere de cooperare și emulație colegială, la creșterea prestigiului Institutului de Studii Sud-Est Europene al Academiei Române.

Nici una dintre dispozițiile prezentului *Cod etic* nu trebuie interpretată în sensul restrângerii unor drepturi conferite expres prin lege sau prin contractul colectiv de muncă membrilor Institutului de Studii Sud-Est Europene al Academiei Române.

Prezentul *Cod etic al Institutului de Studii Sud-Est Europene al Academiei Române* a fost redactat în conformitate cu *Legea nr.319 din 8 iulie 2003 privind Statutul personalului de cercetare-dezvoltare*, publicată în *Monitorul Oficial al României*, partea I, nr. 530/23 iul. 2003, cu *Legea nr. 206/2004 privind buna conduită în cercetarea științifică, dezvoltarea tehnologică și inovare*, publicată în *Monitorul Oficial al României*, partea I, nr. 505 din 04.06.2004, cu *Legea nr. 477/8.11.2004 privind codul de conduită a personalului din instituțiile publice*, publicată în *Monitorul Oficial al României*, partea I, nr. 1.105/26.XI.2004, precum și prin consultarea și adaptarea reglementărilor similare adoptate de: Universitatea Națională de Arte din București, al cărui model a fost urmat îndeaproape, de Universitatea din București, de alte instituții de învățământ superior din București, Timișoara, Iași.

Principii etice fundamentale

Art. 2. Prezentul *Cod etic* se întemeiază pe următoarele principii fundamentale: libertate academică, competență profesională, integritate morală, colegialitate, loialitate, responsabilitate.

Libertatea academică

Art. 3. Libertatea academică presupune dreptul oricărui membru al comunității academice de a-și exprima deschis opiniile științifice și profesionale în cadrul tuturor formelor de viață academică la care ia parte (sesiuni de comunicări, dezbateri științifice, seminarii, reuniuni științifice interne și internaționale, orice forme de activitate didactică) precum și în lucrările elaborate, comunicate verbal ori difuzate public prin tipărire sau *on-line*.

Oricare membru al comunității academice își poate exprima în mod liber, atât în interiorul, cât și în afara instituției în care activează, opiniile întemeiate pe demersuri raționale, susținute cu competență profesională, fără a fi supus vreunei forme de cenzură de către

autoritățile academice sau politice. Toți membrii Institutului de Studii Sud-Est Europene al Academiei Române se bucură în chip egal de acest drept.

Institutul de Studii Sud-Est Europene al Academiei Române încurajează spiritul critic, inovația, emulația, parteneriatul și cooperarea intelectuală la nivel național, regional și global, cu respectarea mutuală a dreptului la opinie al fiecărui coleg, indiferent de opțiunile politice sau convingerile religioase ale participanților la proiecte comune, în spiritul ce trebuie împărtășit unanim al drepturilor fundamentale ale omului și cetățeanului.

Art. 4. Libertatea academică implică, în chip necesar și obligatoriu, respectul absolut al libertății academice a celuilalt.

Art. 5. Nu pot fi justificate prin invocarea libertății academice și nu își găsesc locul în spațiul academic:

- propaganda cu caracter politic desfășurată în interiorul sau în legătură cu acțiuni ale Institutului de Studii Sud-Est Europene al Academiei Române;
- prozelitismul religios și confesional desfășurat în interiorul sau în legătură cu acțiuni ale Institutului de Studii Sud-Est Europene al Academiei Române;
- promovarea unor doctrine sau idei cu caracter rasist, xenofob, șovin, fascist, comunist, anarhist, terorist, exclusivist în cadrul sau în legătură cu acțiuni ale Institutului de Studii Sud-Est Europene al Academiei Române;
- defăimarea valorilor naționale românești, a valorilor naționale ale altor popoare din interiorul sau din afara spațiului sud-est european sau balcanic, insistența nejustificată și jignitoare pentru popoarele din Peninsula Balcanică asupra accepțiunilor peiorative ale termenului „balcanic” în cadrul ori în legătură cu acțiuni ale Institutului de Studii Sud-Est Europene al Academiei Române;
- defăimarea calomnioasă a instituțiilor și forurilor de decizie academice și universitare de către membrii Institutului de Studii Sud-Est Europene al Academiei Române;
- atacurile personale calomnioase sau afirmațiile intenționat jignitoare la adresa altor membri ai comunității academice din partea membrilor Institutul de Studii Sud-Est Europene al Academiei Române.

Dreptul la libera critică argumentată corespunzător, în termeni urbani, a autorităților de orice fel, inclusiv a forurilor de conducere ale Academiei Române, drepturile cetățenești și libertățile politice, libertatea de opțiune ideologică, libertățile religioase ale membrilor Institutului de Studii Sud-Est Europene al Academiei Române sunt și rămân garantate de Constituția României, de celelalte legi referitoare la această materie, de Statutul Academiei Române, urmând să fie exercitate potrivit prevederilor legale în vigoare.

Competența profesională

Art. 6. Institutul de Studii Sud-Est Europene al Academiei Române are datoria să creeze un mediu propice dezvoltării competenței cercetătorilor și emulației între membrii comunității academice. Institutul inițiază și dezvoltă, în condițiile legislației de stat și ale reglementărilor Academiei Române, realizarea unor programe academice de înalt nivel științific, corespunzător standardelor internaționale de vârf, capabile să determine progresul real al cunoașterii, să contribuie la formarea și afirmarea unor specialiști autentici în domeniul cercetărilor comparate și interdisciplinare sud-est europene sau balcanice, la intensificarea cooperării academice pe plan național, regional și global. Institutul încurajează sistematic prin măsuri adecvate, inclusiv prin

recompensele legale de care dispune în circumstanțe date, excelența, profesională, managerială și administrativă.

Art. 7. Fiecare membru al Institutului de Studii Sud-Est Europene al Academiei Române asumă, la nivelul său, răspunderea pentru calitatea activității de cercetare din cadrul acestuia. Fiecare cercetător, de orice grad, este dator să stăpânească cât mai bine domeniul în care s-a specializat, îngrijindu-se să fie la curent cu progresele înregistrate în acel domeniu la nivel mondial și să-și lărgască, în spiritul metodei comparative și al interdisciplinarității, cunoștințele privitoare la limbile, culturile și istoria Sud-Estului european.

Controversele de natură științifică între cercetători trebuie să se desfășoare în forme academice de certă civilitate, ele nu trebuie să degenereze în conflicte pasionale personale, nici să afecteze buna desfășurare a activității de cercetare la nivelul Institutului și îndeplinirea obligațiilor asumate de acesta față de Academia Română ori de alte instituții.

Art. 8. Fiecare membru al Institutului este dator să respecte întocmai *Regulamentul de organizare și funcționare al Institutului de Studii Sud-Est Europene al Academiei Române*, cu anexele sale, toate reglementările adoptate de Institut și de Academia Română, între care prezentul *Cod etic*, legislația de stat, precum și reglementările internaționale referitoare la activitățile de cercetare la care România este parte.

Art. 9. Fiecare membru al Institutului de Studii Sud-Est Europene al Academiei Române este dator să se conformeze *Fișei de sarcini a postului* pe care-l ocupă, să-și îndeplinească cu maximă conștiinciozitate îndatoririle ce-i revin potrivit acesteia, fiind evaluat anual în raport cu prevederile ei și remunerat în raport cu evaluarea, potrivit dispozițiilor legale.

Art. 10. Constituie încălcări ale principiului competenței:

- încredințarea de sarcini de cercetare, manageriale ori administrative și atribuirea de posturi unor persoane care nu dețin nivelul de competență adecvat, dovedit prin acte corespunzătoare ori fără îndeplinirea formelor legale prevăzute de reglementările în vigoare, inclusiv de *Regulamentul privind organizarea și desfășurarea concursurilor pentru ocuparea posturilor și funcțiilor din Institutul de Studii Sud-Est Europene al Academiei Române*;
- angajarea unor colaboratori externi, remunerați ori nu, altfel decât pe baza unor convenții sinalagmatice scrise, cu respectarea prevederilor legale în materie;
- folosirea timpului alocat cercetării Sud-Estului European și vieții științifice pentru alte îndeletniciri, fie ele și de natură culturală, devierea intenționată a preocupărilor Institutului de Studii Sud-Est Europene al Academiei Române către alte direcții decât cele fixate lui de la întemeiere și definite prin *Regulamentul de organizare și funcționare al Institutului de Studii Sud-Est Europene al Academiei Române*;
- interpretarea intenționat eronată de către oricare membru al Institutului a rezultatelor unei cercetări în vederea fundamentării unei teorii insuficient fundamentate, subiective a autorului;
- obligarea cercetătorilor subordonați ierarhic șefului de compartiment de a-și însuși exclusiv punctul de vedere al acestuia ori refuzul de a lua în discuție, pe bază de argumente, în termeni de adecvată civilitate, alte puncte de vedere exprimate în aceeași chestiune;
- minimizarea defăimătoare a punctelor de vedere identice ori diferite exprimate într-o chestiune științifică de alți cercetători, omisiunile intenționate și arbitrare de referințe bibliografice la lucrările acestora, adoptarea și propagarea unor locuri comune peiorative și poncife negative nejustificate la adresa colegilor din țările balcanice;

- neglijarea ori desconsiderarea necesității dobândirii unei pregătiri complexe, multilaterale în domeniul studiilor sud-est europene sau balcanice, prin inițierea în cunoașterea a cât mai multor limbi balcanice și de acces la izvoare și prin familiarizarea cât mai aprofundată cu istoria întregii zone, potrivit prevederilor *Regulamentului de organizare și funcționare al Institutului de Studii Sud-Est Europene al Academiei Române* și ale *Regulamentului privind organizarea și desfășurarea concursurilor pentru ocuparea posturilor și funcțiilor din Institutul de Studii Sud-Est Europene al Academiei Române*;
- supraprecierea nejustificată și favorizarea arbitrară, din considerente de natură pur subiectivă, din partea deținătorilor de funcții de răspundere, a carierei unor cercetători și universitari din cadrul ori din afara Institutului de Studii Sud-Est Europene al Academiei Române.

Integritatea morală

Art. 11. Integritatea membrilor comunității academice este esențială pentru desfășurarea în condiții optime a activității didactice și de cercetare. Fiecare membru al Institutului de Studii Sud-Est Europene al Academiei Române este dator să evite orice situații susceptibile să creeze îndoieli cu privire la integritatea sa, în primul rând situațiile ce presupun un conflict de interese.

Art. 12. Există un conflict de interese atunci când interesele personale ale unui membru al comunității academice - fie cadru de cercetare, fie cadru administrativ - intră în conflict cu obligațiile decurgând din statutul său ori sunt de natură să afecteze independența și imparțialitatea necesare îndeplinirii acestor obligații.

Art. 13. În sfera relațiilor dintre cadrele de conducere sau, după caz, cadrele didactice cu funcții în cercetare, pe de o parte și cadrele de cercetare și administrative subordonate ierarhic lor ori studenți, masteranzi și doctoranzi pe de altă parte, constituie încălcări ale obligației de integritate:

- pretinderea sau acceptarea de favoruri de orice natură, inclusiv sexuală, din partea subordonaților ierarhic ori a studenților/studentelor;
- pretinderea sau acceptarea de cadouri sau alte foloase materiale din partea subordonaților ierarhic, a studenților;
- împrumutul reciproc de bani;
- prestarea de către cadrele de conducere sau, după caz, de către cadrele didactice cu funcții în cercetare, a unor activități remunerate în favoarea studentului, a soțului/soției acestuia ori a unei rude până la gradul II;
- obținerea de liberalități din partea subordonaților ierarhic, a studenților sau a rudelor acestora până la gradul II inclusiv.

Art. 14. Prezența într-o comisie de concurs ori doctorat din Institutul de Studii Sud-Est Europene al Academiei Române a unor cercetători ori funcționari administrativi aflați în raporturi de rudenie până la gradul al III-lea cu candidații, ca și prezența în aceste comisii a unor persoane care au cu acești candidați relații notorii de intimitate și afecțiune este de natură să creeze o impresie de favoritism în opinia publică. Pentru evitarea acestei situații se recomandă fie autorecuzarea persoanelor în cauză, fie recuzarea lor și desemnarea în locul lor, de către autoritatea în drept, a unor cadre academice ori universitare de aceeași specialitate din Institut ori din afara lui.

În principiu, este interzisă numirea în orice comisie de concurs ori de doctorat din cadrul Institutului de Studii Sud-Est Europene al Academiei Române a unei persoane aflate în

raporturile arătate la alin.1 cu unul dintre candidați. În măsura în care incompatibilitatea nu era cunoscută forurilor în drept în momentul numirii comisiei, persoana în cauză are obligația de a se autorecuza și a solicita înlocuirea sa din comisie.

Este interzisă acceptarea de către un conducător de doctorat a îndrumării unui doctorand aflat în relația prevăzută de alin.1 cu el.

Încălcarea conștientă a prevederilor acestui articol atrage sancționarea celor vinovați.

Art. 15. În activitatea de cercetare științifică, integritatea presupune:

- acceptarea și menționarea ca autori ai unei opere doar a persoanelor care au contribuit efectiv la elaborarea ei;
- indicarea sursei din care a fost preluată o idee, o ipoteză, o argumentație, un izvor, o sintagmă, rezultatele unor cercetări anterioare ale altcuiva, de care persoana în cauză a luat cunoștință, indiferent dacă acestea au fost sau nu publicate. Această regulă privește și elementele preluate din lucrări de orice natură ale cercetătorilor subordonați ierarhic ori ale studenților sau doctoranzilor și utilizate ulterior de un cadru de conducere sau didactic în propriile cercetări;
- recunoașterea explicită a contribuției oricărei persoane care a participat în mod real la o activitate de cercetare. În situația în care contribuția a constat doar într-o activitate de supervizare, control sau consiliere, nu este necesară o recunoaștere formală a contribuției ca una de autor. În aceste cazuri însă se impune includerea unei formule de recunoaștere și mulțumire pentru sprijinul acordat;
- respectarea riguroasă a destinației fondurilor alocate unui proiect de cercetare. Sursele de finanțare care au stat la baza unei cercetări vor fi menționate în publicațiile în care s-au materializat rezultatele cercetării;
- respectarea normelor speciale de etică referitoare la cercetările de teren, efectuate pe subiecți umani;
- respectarea riguroasă, cu bună credință, a personalității, drepturilor, preeminențelor și privilegiilor altor institute ale Academiei Române sau ale oricăror alte instituții (Muzeu, Bibliotecă, Universități de stat și particulare, Institute și Fundații private, Organizații neguvernamentale, Societăți savante, Comitete internaționale și Comisii mixte internaționale patronate de Academia Română, instituții din străinătate) cu care Institutul de Studii Sud-Est Europene al Academiei Române cooperează în baza unor acorduri și convenții;
- respectarea necondiționată a tuturor prevederilor legislației de stat și academice în vigoare referitoare la cercetarea științifică și activitatea didactică.

Art. 16. Constituie încălcări ale eticii în materia cercetării:

- plagiatul;
- omisiunea recunoașterii, fie prin menționare ca autor al unei opere, fie prin indicarea sursei, a contribuției unor terți la elaborarea unei opere;
- ascunderea ori falsificarea datelor susceptibile să contrazică ideile și ipotezele susținute de cercetător;
- escamotarea argumentelor altor colegi contrare propriilor opinii științifice;
- obligarea autorilor unei opere de a menționa ca autori și persoane care nu au participat efectiv la elaborarea acesteia;
- orientarea activității de cercetare a cercetătorilor subordonați ierarhic, a studenților masteranzilor și doctoranzilor în scopul obținerii unui avantaj personal de către șeful

colectivului sau îndrumătorul tezei, cum ar fi impunerea unei teme de cercetare pentru realizarea, fără menționarea colaborării, a unui proiect de cercetare personal, pentru elaborarea unei conferințe sau a unui articol, ori pentru întocmirea unui produs ce urmează a fi valorificat în folosul unei întreprinderi private;

- încălcarea normelor prevăzute de art. 15.

Art. 17. În activitatea administrativă, integritatea presupune:

- desfășurarea corectă a tuturor procedurilor de selecție, alegere sau numire a personalului care asumă responsabilități de ordin administrativ. Este interzisă primirea, acceptarea, cererea, darea sau oferirea de bani, bunuri sau orice alte foloase ori favoruri în schimbul sprijinirii ocupării unei poziții administrative;
- îndeplinirea cu bună credință și în folosul Institutului a oricărei responsabilități administrative. Utilizarea unei poziții administrative în scopul obținerii de foloase personale de orice natură constituie o încălcare a obligației de integritate;
- în momentul transferului unei responsabilități administrative, fostul titular pune la dispoziția noului titular toate instrumentele, informațiile și elementele, aduse la zi, necesare preluării de îndată a acestei responsabilități;
- atunci când, din orice motiv, o persoană nu mai poate să își îndeplinească în mod corespunzător atribuțiile administrative încredințate ea are obligația de a aduce acest lucru la cunoștința superiorilor;
- respectarea necondiționată a tuturor prevederilor legislației de stat și academice în vigoare referitoare la administrarea instituțiilor de cercetare științifică și învățământ.

Art. 18. În afara situațiilor menționate în articolele precedente, există un conflict de interese ori se creează aparența unui asemenea conflict și atunci când:

- un membru al Institutului de Studii Sud-Est Europene al Academiei Române decide acordarea unui premiu sau a unei distincții în favoarea unei persoane care îi este soț/soție, rudă până la gradul al III-lea ori cuiva cu care decidentul are o relație notorie de intimitate și afecțiune;
- este scos la concurs un post în perspectiva ocupării acestuia de către o persoană aflată în relația de rudenie prevăzute în alineatul precedent cu directorul, secretarul științific, șeful contabil ori șeful compartimentului Institutului de Studii Sud-Est Europene al Academiei Române la care este arondat postul respectiv sau cu o persoană din cadrul Consiliului Științific ce poate influența decisiv rezultatul concursului;
- un membru al Institutului de Studii Sud-Est Europene al Academiei Române deține în cumul mai multe funcții la două sau mai multe instituții, iar interesele pe care trebuie să le apere în considerarea fiecărei funcții nu pot fi armonizate ori timpul ce trebuie alocat îndeplinirii tuturor excede timpul material de care respectiva persoană dispune;
- un membru al Institutului de Studii Sud-Est Europene al Academiei Române angajează sau participă la angajarea contractuală a unității pe care o conduce în favoarea unei firme aparținând în totul sau în parte unei persoane care îi este soț/soție, rudă până la gradul al III-lea ori cuiva cu care decidentul are o relație notorie de intimitate și afecțiune;
- un candidat la un concurs organizat de Institutul de Studii Sud-Est Europene al Academiei Române este angajat la o firmă aparținând examinatorului sau unei persoane care îi este soț/soție, rudă până la gradul al III-lea acestuia ori cuiva cu care decidentul are o relație notorie de intimitate și afecțiune;

Art. 19. În orice situație de conflict de interese, persoana în cauză are obligația de a încunoștința, de preferință în scris, pe superiorul ierarhic cu privire la existența conflictului de

interese și de a se abține de la implicarea în luarea oricărei decizii în care ar avea sau ar putea crea aparența că are un interes personal.

Colegialitatea

Art. 20. Activitatea în comunitatea academică presupune colaborarea membrilor acesteia, în spirit de colegialitate și respect reciproc. Colegialitatea implică:

- obligația de a dovedi sinceritate, onestitate, curtoazie și respect față de fiecare membru al comunității academice. Încălcarea acestei obligații de către o persoană nu conferă în nici un caz dreptul celui lezat de a adopta o conduită reprobabilă similară;
- obligația de asistență între membrii comunității academice, materializată în suplinirea colegială, acordarea de sprijin în activitatea profesională de cercetare și administrativă, cooperarea cu bună credință în cadrul proiectelor ce implică participarea mai multor persoane;
- respectarea mutuală a diferențelor de ordin lingvistic, religios, social între membrii comunității academice;
- obligația de a dovedi înțelegere, respect și sprijin pentru persoanele cu nevoi speciale;
- obligația de confidențialitate în privința datelor și informațiilor transmise de un membru al comunității academice unui alt membru, cu titlu privat, în condițiile *Legii privind protecția datelor cu caracter personal*;
- îndatorirea de a presta, în afara obligațiilor strict contractuale de cercetare, activități neremunerate în beneficiul Institutului de Studii Sud-Est Europene al Academiei Române, cum sunt: participări la comisii de evaluare a donațiilor de carte, operațiuni de inventariere a publicațiilor în limbi și scrieri cunoscute numai specialiștilor (greacă, turcă, arabă, limbile slave) din Biblioteca Institutului, participări la comisii de concurs pentru ocuparea de posturi, întocmirea de referate pentru lucrări elaborate în cadrul programelor și proiectelor Institutului ori prezentate spre publicare revistei „Revue des Études Sud-Est Européennes“, întocmirea cronicii vieții științifice a Institutului etc. ;

Art. 21. Constituie încălcări ale principiului colegialității:

- discriminarea, hărțuirea de gen, etnică, religioasă sau de orice altă natură, folosirea violenței fizice sau psihice, limbajul ofensator ori abuzul de autoritate la adresa unui membru al comunității academice, indiferent de poziția ocupată de acesta în cadrul ei (cercetător, student, doctorand, cadru administrativ, cadru de conducere, cadru didactic, academician);
- promovarea sau tolerarea de către conducerea Institutului de Studii Sud-Est Europene al Academiei Române a unor comportamente de tipul celor descrise în acest articol;
- discreditarea în mod injust a ideilor, ipotezelor sau rezultatelor cercetărilor unui coleg;
- formularea în fața altor persoane a unor comentarii lipsite de curtoazie la adresa pregătirii profesionale, a ținutei morale sau a unor aspecte ce țin de viața privată a unui coleg;
- formularea repetată de plângeri sau sesizări vădit neîntemeiate la adresa unor colegi;
- utilizarea și dezvăluirea informațiilor transmise cu titlu confidențial de alți colegi (date personale, experiențe trăite etc.);
- refuzul de a respecta întocmai prevederile art. 20 din prezentul *Cod etic*;

- boicotarea ședințelor de comunicări și a altor manifestări științifice organizate de Institutul de Studii Sud-Est Europene al Academiei Române;

Loialitatea

Art. 22. Loialitatea față de Institutul de Studii Sud-Est Europene al Academiei Române presupune obligația fiecărui membru al Institutului de a acționa, la nivelul său, în sprijinul intereselor legitime ale acestuia, de a susține obiectivele, strategiile și politicile lui, în scopul realizării misiunii care-i revine, a creșterii prestigiului și competitivității sale pe plan național, regional și global.

Art. 23. Constituie încălcări ale obligației de loialitate:

- refuzul de a face uz, din rațiuni de comoditate, de experiența și prerogativele aferente gradului științific dobândit (participări la comisii de concurs, întocmirea de referate, acceptarea de funcții de conducere, îndrumarea de masterate și doctorate, reprezentarea Institutului etc.)
- desfășurarea de acțiuni menite să ducă la pierderea unor drepturi patrimoniale sau nepatrimoniale dobândite în mod legal de către Institutul de Studii Sud-Est Europene al Academiei Române;
- desfășurarea în alte instituții, a unor activități didactice sau de cercetare care le concurează vădit pe cele organizate de către Institutul de Studii Sud-Est Europene al Academiei Române;
- propagarea ideii că ar fi potrivită neglijarea ori abandonarea activităților științifice și didactice organizate de Institutul de Studii Sud-Est Europene al Academiei Române în favoarea altor instituții academice, de stat ori private;
- angajarea în afara Institutului de Studii Sud-Est Europene al Academiei Române a unor activități care afectează în mod semnificativ timpul consacrat obligațiilor de activitate în Institut ale persoanei în cauză și calitatea îndeplinirii lor;
- desfășurarea de acțiuni menite să discrediteze Institutul de Studii Sud-Est Europene al Academiei Române, obiectivele și metodele lui de cercetare științifică sau să afecteze în mod grav imaginea și prestigiul acestuia;
- lezarea drepturilor și intereselor legitime ale altor instituții academice sub pretextul falacios al satisfacerii intereselor Institutului de Studii Sud-Est Europene al Academiei Române;
- angajarea răspunderii Institutului de Studii Sud-Est Europene al Academiei Române în acțiuni pe plan național ori internațional fără aprobare prealabilă din partea Directorului și Consiliului Științific al acestuia, iar dacă este cazul a Secției de Științe Istorice și Arheologie a Academiei Române;
- nesocotirea drepturilor și intereselor legitime ale Institutului de Studii Sud-Est Europene al Academiei Române ori invocarea lor frauduloasă de către orice membru al acestuia în vederea acoperirii unor interese strict personale;
- orice tentativă de eludare a legislației în vigoare și de compromitere în acest fel a imaginii Institutului de Studii Sud-Est Europene al Academiei Române

Responsabilitatea

Art. 24. Răspunderea pentru respectarea dispozițiilor prezentului Cod etic revine nu numai conducerii, ci și fiecărui membru al Institutului de Studii Sud-Est Europene al Academiei Române în parte. Statutul de membru al acestui Institut impune fiecăruia asumarea răspunderii pentru acțiunile sau omisiunile proprii.

Încălcarea dispozițiilor prezentului *Cod etic* atrage răspunderea disciplinară în condițiile prevăzute de *Legile privitoare la cercetarea științifică*, menționate la art. 1, al. 3, de *Codul Muncii*, de *Statutul* și reglementările Academiei Române privind Institutele sale de cercetare, de *Regulamentul de organizare și funcționare al Institutului de Studii Sud-Est Europene al Academiei Române*, cu anexele sale.

Art. 25. Sancțiunile posibile pentru încălcarea normelor prezentului *Cod etic* al *Institutului de Studii Sud-Est Europene al Academiei Române* sunt cele recomandate prin *Legea nr.319 din 8 iulie 2003 privind Statutul personalului de cercetare-dezvoltare*, publicată în M.Of. nr. 530/23 iul. 2003 și *Legea nr. 206/2004*, cap. III, art. 14, (1), și anume:

- scăderea punctajului la evaluarea anuală cu recalcularea salariului;
- îndepărtarea persoanei ori persoanelor vinovate din echipa de realizare a programului ori proiectului;
- schimbarea conducătorului de program ori proiect;
- retragerea și/sau corectarea lucrărilor publicate prin încălcarea normelor etice;
- muștrare scrisă;
- retrogradare din funcție;
- suspendare din funcție;
- concedierea;

Pentru abaterile de la normele de conduită etică în cercetare se aplică, de asemenea, sancțiunile disciplinare prevăzute în *Codul de etică și deontologie profesională al personalului de cercetare-dezvoltare*, precum și sancțiunile prevăzute în *Legea nr. 54/1991* privind brevetele de invenție, republicată, cu modificările ulterioare, în *Legea nr. 129/1992* privind protecția desenelor și modelelor industriale, republicată, și în *Legea nr. 8/1996* privind dreptul de autor și drepturile conexe, cu modificările și completările ulterioare.

Proceduri de aplicare. Comisia de etică

Art. 26. Organismul însărcinat cu supravegherea aplicării dispozițiilor prezentului Cod este Comisia de etică a Institutului de Studii Sud-Est Europene al Academiei Române, care se constituie și funcționează în subordinea Consiliului Științific al Institutului de Studii Sud-Est Europene al Academiei Române.

Art. 27. Comisia de etică este aleasă prin consens de către Consiliul Științific al Institutului de Studii Sud-Est Europene al Academiei Române pentru durata mandatului de patru ani al acestuia și este numită prin decizie de Directorul Institutului de Studii Sud-Est Europene al Academiei Române.

Comisia de etică este alcătuită din 3 membri care nu dețin funcții de conducere în Institut și anume:

- doi reprezentanți ai cadrelor de cercetare;

- un reprezentant al cadrelor administrative;
Lor li se vor alătura, în calitate de consultanți:
- secretarul științific al Institutului, care participă la lucrările Comisiei, cu drept de vot consultativ;
- un reprezentant al Oficiului juridic al Academiei Române, în calitate de consilier de specialitate;

Secretariatul Institutului de Studii Sud-Est Europene al Academiei Române asigură lucrările de secretariat ale Comisiei, înregistrarea și arhivarea documentelor acesteia.

Art. 28. Comisia de etică are următoarele atribuții și îndatoriri:

- propune Consiliului Științific modificări și completări ale *Codului etic al Institutului de Studii Sud-Est Europene al Academiei Române*;
- analizează sesizările privind încălcările eticii academice și formulează soluții ale acestora;
- formulează avize cu privire la aspectele etice implicate de reglementările interne ale Institutului de Studii Sud-Est Europene al Academiei Române;
- prezintă rapoarte anuale Consiliului Științific al Institutului de Studii Sud-Est Europene al Academiei Române.

Art. 29. Comisia poate fi sesizată în scris de orice persoană fizică, organ sau organism care a constatat încălcarea normelor de etică de către un membru al comunității academice. Comisia se poate sesiza și din oficiu.

Sesizarea va indica în mod explicit numele persoanei care se face vinovată de încălcare, numele celui care face sesizarea și faptele imputate acestuia.

Sesizările se înregistrează la Secretariatul Institutului de Studii Sud-Est Europene al Academiei Române.

Comisia nu va lua în considerare sesizările anonime.

Art. 20. Orice persoană cu funcție de conducere din Institutul de Studii Sud-Est Europene al Academiei Române care primește o sesizare privind încălcarea regulilor de etică are obligația de a o înainta Comisiei de etică spre analiză.

Art. 31. După sesizare, Comisia citează pentru audiere atât persoana sau reprezentantul persoanei fizice, organului, organismului ori persoanei juridice care a formulat sesizarea, cât și persoana învinuită.

Comisia poate decide să citeze pentru audiere, la cererea părților sau din oficiu, orice persoană ce deține informații necesare soluționării cauzei. Identitatea persoanelor va fi păstrată confidențială la cererea acestora.

Audierile au loc cu ușile închise, iar membrii comisiei sunt ținuti să păstreze secretul audierilor și deliberărilor până la redactarea raportului final.

Art. 32. În urma cercetărilor efectuate, comisia elaborează un raport în termen de maxim 30 de zile de la începerea anchetei. Atunci când cele sesizate se confirmă în tot sau în parte, raportul se înaintează Directorului și Consiliului Științific cu propuneri privind măsurile ce se impune a fi luate.

Atunci când cele semnalate nu se confirmă, raportul se păstrează în arhiva Comisiei.

În ambele situații, atât persoana care a formulat sesizarea, cât și persoana învinuită vor primi copii ale raportului Comisiei.

Dispoziții finale și tranzitorii

Art. 33. Prezentul *Cod etic al Institutului de Studii Sud-Est Europene al Academiei Române* intră în vigoare la data validării sale de către Academia Română. Pe aceeași dată se abrogă orice dispoziții contrare conținute în reglementări ale Institutului de Studii Sud-Est Europene al Academiei Române.

Art. 34. Până la validarea prezentului *Cod etic* de către forurile abilitate ale Academiei Române, atribuțiile Comisiei de etică vor fi exercitate, ca și până acum, de Consiliul Științific al Institutului de Studii Sud-Est Europene al Academiei Române.

Academia Română va decide dacă este ori nu posibilă și oportună crearea de Comisii de etică la nivelul fiecărui Institut ori numai la nivelul instituțional al Academiei Române.

Art. 35. După validarea lui de către Academia Română, toți membrii Institutului de Studii Sud-Est Europene al Academiei Române au obligația de serviciu de a citi prezentul *Cod etic al Institutului de Studii Sud-Est Europene al Academiei Române* și de a atesta, sub semnătură, că au luat cunoștință de conținutul lui.

17 iulie 2009

<u>CODUL ETIC AL INSTITUTULUI DE STUDII SUD-EST EUROPENE AL ACADEMIEI ROMÂNE.....</u>	<u>1</u>
<u>Preambul. Obiectiv, temeuri legale, modele.....</u>	<u>1</u>
<u>Principii etice fundamentale.....</u>	<u>1</u>
<u>Libertatea academică.....</u>	<u>1</u>
<u>Competența profesională.....</u>	<u>2</u>
<u>Integritatea morală.....</u>	<u>4</u>
<u>Colegialitatea.....</u>	<u>7</u>
<u>Loialitatea.....</u>	<u>8</u>
<u>Responsabilitatea.....</u>	<u>9</u>
<u>Proceduri de aplicare. Comisia de etică.....</u>	<u>9</u>
<u>.....</u>	<u>11</u>
<u>Dispoziții finale și tranzitorii.....</u>	<u>11</u>